

ივერიის

ბავთი ღირსი:

12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

„ივერიის“

გამოდის 1894 წელს

იმავე პარსკევით, რომელიც წინაა.

გამოცემის დაბრუნება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფილისი,

„ივერიის“ კამბალიის

ნივლოვანი ქუჩა, 21.

„პარსკევი“ შიდა ქუჩა-ქიხისკა გამარჯ. სასოკადოების კანცელარიას, სახელის ქუჩა, ბანკის ქარვასა.

საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

„ივერიის“ რედაქციისათვის

კისაც სურს, რომ ზირველ ივერიისადგან გახვითის გზაგან არ მოქსნოს, უნდა წარმოადგინოს ცხვითის ხეგდრი ფული იველი-სისავე ზირველ რიცხვადღე-

ლი, თამაზი შვილი, ხომასურით, კარ-ბელი, გოკირიძე და სხვანი. ბაღი გასაღებელი იქნება და ლუკრაქს სასწრაფო მუსიკა. დასაწყისი 8 1/2 საათზედ.

ტფილისი, 24 ივნისი

ახლად არჩეულ რესპუბლიკის პრეზიდენტს, კაზიმირ შრეის სულ სხვა-და-სხვა თვლით შექვიდედს საფრანგეთის სხვა და სხვა ბანაკში. ზომიერი რესპუბლიკელები და ზომიერი კონსერვატორები დიდად გამაფიქრებელი არიან შრეის არჩევით და ამბობენ, რომ იგი შედგამს თავგასულს ანარხის და წესიერებას დაამყარებს საფრანგეთში.

მიანარხის მომხრენი ჰყვირობენ, რომ ახლანდელი მდგომარეობა საფრანგეთის დროებითი და ქვეყნის სხვა დასურუნდება ძველ სახელმწიფო წესს და მეფის მოიწვევს, რადგანაც, რადგანაც პრეზიდენტის მოკვლეა შესაძლებელი

საფრანგეთში, იმდენადვე შესაძლებელია მეფისა და იმპერატორის მოწოდება.

ხოლო რადიკალები, უკიდურესი რესპუბლიკელები და სოციალისტები უკვლავად მეტად არიან გახსნობიერი კაზიმირ შრეის არჩევით და ამტკიცებენ, რომ საფრანგეთში მალე ისევ თვითებულობა და თავისუფლების შემოპრატობელი წესი გამეფდება, ეს იგივე მაგპოლის ამორჩევა, იგივე დადგობა რესპუბლიკისა, რადგანაც კაზიმირ შრეი წარმომადგენელია ვაჭართა და მექარხნეობის უფლებისა და, რასაკვირველია, მუშა ხალხისთვის ახალი პრეზიდენტი არსებულების სასიყვარლოს არ იმოქმედებს. თუ ამ ვაჭრად არის დაყოფილი საფრანგეთის მუწათა აზრი კაზიმირ შრეის შესახებ, და რომ ვერაშის გახვითი თავისის ქვეყნის აზრის გამოამთქმელნი არიან, ეს ჩვენმა მეთვლებმა უთხოდ დიდხანია იცის.

მაგრამ სულ სხვა ვაჭრად იმოქმედა საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტად კაზიმირ შრეის არჩევამ გარემუქებებში, იქ ქურდული საბოგნებით მიეგუნებ დიდი ფილიპეს დიდის მინისტრის შვილის შვილის არჩევას და იმეღვინებენ, რომ ახალი პრეზიდენტი საგზაოდ ნიჭიერი და საფუძვლიანი კაცია, რევიანად გაუძღვება საფრანგეთის მთავრობას და თავისის ქვეყნის მოვალეს შეძლებს. გარემუქებების მწერლობაში, იმ ცნობებიდან, რომელიც ჩვენ ჯერ გვაქვს, არ ისმის ის სიძულვილისა და დაწუხებლობის კილოა, რომელიც ასე ცხადად ატყვია თვით საფრანგეთის ქურდალ-გაზეთების

ნაწერებს.

ყოველ შემთხვევაში ამ საქმეში ერთი რამ არის ტყუილი: ეს ისა, რომ ახალი პრეზიდენტი საფრანგეთის რესპუბლიკის უკვლავად შესაძლებელია. რომ დირსუვლად გაუძღვეს რესპუბლიკის მთავრობას, მოუწოდებ. ნდობა მინ და გარეთ. მაგრამ ის-კი არ არის საფუძვლები, რომ კაზიმირ შრეიმ რამე თვალსაწიარ ცვლილებათა შემოღება მოინდომოს მუშა ხალხის ცხოვრების გასაუმჯობესებლად, რადგანაც ყოველი ამ ვაჭრი ცვლილებას საზარელი დაბეტობა ახლანდელ საფრანგეთის ბურჟუაზიას და ამ ბურჟუაზიის საწინააღმდეგოს, როგორც შირმში შვილი ამ წოდებისა, ახალი პრეზიდენტი, რასაკვირველია, არაფერს არ იმოქმედებს.

დეკემა

22 ივნისი

პამბაკური. ბრკა: ტფილისის საიდუმლო-მამული ბანკის გირაფორის ფურცლებში 6% იანში იძლევიან მუდღეული 101 1/2 მან., 5% იანში თხოლომან გამყიდველი 101 მან.; ქუთაისისაში—6% იანში იძლევიან. 101 1/2 მან., 5% იანში 101 1/2 მან., ტფილისის საკრედიტო საზოგადოების 5% იანში ობლიგაციებში იძლევიან 99 1/2 მან.

პარიზი. ახალ პრეზიდენტის პიტელეს სენატი ზარამენტო და აგრეთვე მწერილობა თანაგრძობით მიეგება, სოციალისტების დემოკრატმა

ხელგებნათა; ოთხი უმაღლესი სკოლა მეურნეობისა; ამა გარდა რუმინის არსებობს 3,000 სახელწიფო საგრო სკოლა. მართალია, რუმინის შვეიცარიასა და შვეციას ვერ შეედრება კულტურით, მაგრამ როცა აღიარებ ბალკანეთის სხვა ქვეყნებს, თქვენს ვაჭრებს საზღვარი არა აქვს.

ბულგარიიდან რუმინიში მიეღლი, სწერის აქტი მოგზაურთა; იან მეგონა, ებო ისეთი სანახევროდ ოსლონი დამოუკიდებლის ცხოვრებისა. სულ სამოცის წლის განმავლობაში რუმინის ერმა შემოქმედა სალიტერატურო ენა, გაიჩინა ფიზიკური და სოციალური სპორტული და სალიტერატურო ერთობა-გაერთობა—ორიოცედი მეტია ერთობა-გაერთობა ამ ქვეყნაში; მოაწყო საქმე საგრო განათლებისა და გზო იქ არსებობს ონი უნივერსიტეტი (ბუხარესტა და იასში), 54 გიმნაზია გუეთა და ქალითაისი, 8 უმაღლესი სპეციალური სასწავლებელი (გზათა, ინჟინერთა, ხელოვნ.-მოდერნთა, პედაგოგთა და სხვა); შემქმნა კონსერვატორია, აკადემია მეცნიერებათა და

ვილიანა დაიწყო ვითომ კრიტიკის თვლით განხილვა ეპისტოლესი; პარლამენტში დიდი ჩაჩქოლი ასტურ, მაგრამ კენჭი ჩამოტყობენ პარლამენტში მანკ მთავრობის მხარე დიქორია.

გუმონ პრეზიდენტმა ინახულა საიდუმლოება კრედიტო, რომლის სახელითაც პრეზიდენტს პაპის ნუნცი მისვლია.

კაროს ქვრივმა განაცხადა, პენსია არ მოსწონს.

პამბაკური. მეურნეობისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს აზრად აქვს დაარსება საგუმბურნიო სოფლის მეურნეობის კომიტეტებისა; ამა გარდა იმ გუმბურნიებში, საცა საგრობო დაწესებულებანი არ არის შემოღებული, უნდა დააარსოს სამაზრო კომიტეტებიც.

ლონდონი. აქაური ელჩი იაპონიის ემესიფო რეიტერის სააგენტოს თანამშრომელსა და უთხრა, რომ ცხლანდელი უთანხმოება იაპონიისა და ჩინეთისა ბძოლა პროგრესისა, რომლის წარმომადგენელიც იაპონია და ძველის მიმდევარს, უკუდაბრუნების კონსერვატორისა, რომელსაც ჩინეთი ადგენა. იაპონიათ, სთქვა ელჩმა, არის გზით თავის მოვალეობას არ უღალატებს, რაც უნდა დაბაკოლებანი გამობტყვონ ჩინეთმა და მოინდომოს მით გზა შეუტყოს იაპონიის. იაპონიის მთავრობას აზრად აქვს დიკცვს თვისი უფლებანი კორეაში და ყოველ ღონისძიებით შეარეგლობა გაუწიოს კორეის სამეფოს ხელ-შეგუბლობის საქმეს; მოლაპარაკება ჯერ არ გათავიბულია; მაგრამ მიიქ იაპონია ბჯეითად და გადაწყვეტით მოითხოვს,

მაზარი, მშვენიერად მოწყობილი სასკოლო, რომელსაც გენგავთ, იმ ევროპულს სტრუქტურას დაამყენებს. მაგრამ ყველაზედ უფრო მეტად გამაყვირა საზოგადოების განვითარებას, როგორც სატახტო ქალაქში, ისე პროვინციაში. რუმინთა თავისუფალი თურნალ-გაზეთობა დიდის ხალხისა და ინტერესთა ადგენებს თვალ-ყურს სახელმწიფოსა და საზოგადოებრივ ცხოვრების მიმდინარებას; გარეშეში გაცხადებული, გათავებელი სჯა და კამათი გესმოთ: ფრანგულსა და რუმინულს სულ სხაპას სხუთი ლაპარაკები სულკამათი-მოლაპარაკები უნდა ატყვობთ, რომ ყოველ თვისსუფლად და მოუტირებლად ლაპარაკის, სულ გროთა, ვინც უნდა იყოს, მინისტრი, პრეზიდენტი, თუ სოფლის მასწავლებელი. ვასოკარია სწორედ ის გარემოება, რომ რუმინიში აღმართნიან ვინც არ არის დამარტული; ლიონგზებებით. ბუქარესტი სწორედ ნამდვილი და მშვენიერი მეორე ხარისხისა უნივერსიტეტისა და საგროგნობისა, ატენუმი და ხუთი უზარ-

უკლები

ლ. კოშუთი
ერნი უნგროვისანი.

უკლები იმითაა რომ სლოვიანები ბოლომად დასაძლებულან მათ შორის: თითქმის ნახევარი სიტყვებისა მდებრიო სილაბარკო ენაში სლოვიანური სიტყვები. დაუმტყეთ ამის ოსსაღურ, ბერძნული და უნგარული სიტყვები და მათ მისხვებობა, რაოდენად არეული ენაა ენა რუმინთა. „როგორი ამინდია, ბატონო? იკითხა, ესთქვით, რუმინმა. ეს ფრანგულად შეადგინოს იტალიურ-ლოთინურ ცი (ci)-სგან სლოვიანურ время-სგან, ლათინურ face (ფაჩე)-სგან ძველ სლოვიანურ болярин-ისგან და გეომოდის ასეი ფრაზა: „ci vreme face, bojarile“? დასაძნეთ ამას კიდევ ის გარემოება, რომ მეორისაღურ ფრაზაში რუმინები სწერდნენ არა ლათინურ ასოებით, არამედ სლოვიანურის კირილიცით და რომ მთელი მათი განათლება იყო მონასტრებში და ცუდი მშობლიო ქრონიკები, დაწერილი ბარბაროსულსა და ყოველად არეულის ენითა. რუმინიში არსად იპოვება არც ძველი ნაწინი და სასლოვიანური ხუროთ-მოდერნებისანი, არც ძველი ეკლესიისანი, რომელთა აშენებთ სხვა ქრისტიანე ერნი ცდი-

ან ითავის ეს საქმე და დაპირათოს სოფელ პატარა ფუთიკები, განამაგებინათ თითოეულ მასზე რა და სამი საეროდა მკურნალი, მაგრამ ვიღაც ერთმა შემოიღებდნენ, ჩვენი შეიძლება რასმე ამისთანა საქმეში. განირობის ვს-კი შეუძლიან ამ საქმისათვის, გამოიღოს აგრედვი სოფელში განაჩენისამებ, კომპლ-ზიდ თითო-ორიოა შური შექმნი-ვის ვალოზახედ, გამოიღოს იმ მიღიარმა და შეძლებულმა, რომელსაც იქნება გულით უნდა შეეწიოს ღირსება და გაქურდვულს და არ იცის ეს მიპირების და სად წაიღოს თავის წვლილი შეწყობის რამოსანება და ამ სახით შესდგება ისეთი თანხა, რომელიც ნების მოგვეცემს თითო მასზე და იმ სპი აფთიკი ვიქონიით და თითო მკურნალი ვაყილით. ბევრი მაგალითი ვიცით, ვიცი თან წავაგვიფიხავს, ან ვავიგონია, რომ ვაქი, თუ დედა-კაცი მომკვდარიუს სულ უბრძოლო, მკურნე მიხეზი, განჩენ იმ ავადმყოფთან სულ არი შური წაიღოს და მკურნე მკურნალისა, გინა ბებისი, ვად-არჩინდ სიკვდილს ამაღ ვაქი-რულს. იმისთანა მაგალითები ვი-ცი, რომ რომელიმე მოარტული მოსდებოდეს სოფელს, ვაქმელებუ-ლიყოს სურადლების მიუქცელობის გამო და მუსრი ვაგელოს სოფლის-ათვის, მივლის სამამასახლოსათვის. რად გაქურდვებ-კი თელს სამამასახლოსის, მეტადრე, ქლანდელს ღილს სამამასახლოსის, რომელიც 1000 კომლი ვაქი ირიცხება თითქ-მის, ხან ამხედვ მებრ ათათი ვა-ბეიკი გამოიროს კომლზე. სამოთხ-ის სამამასახლოსა ამ სახით არმო-სამოც თუმანს მოუყრის წელი-წელში თავს, ხოლო თავი და აზ-ნური, საშლედლო და ვაქი-რულს ამავე სამამასახლოსების არ დაზო-გავს ამდენსავე და იმ განჩენ თუ არა მტეი ას თუმანზე მინც ფული, ეს ფული სრულიად საქმა ერთის მკურნალის და ორის პატარა აფთა-ქისათვის, რომელსაც თეთი მკურნალი ერთის ფერსით ადვილად განა-გებს.

ეცხლი ვსთქვი და პირი არ დამ-წვი და ეს ხომ მაღლია, აუარებე-ლი მაღლი, რომელიც მრ ვალს სი-კეთეს მოუტანს ღირსება, ხელ-მოკ-რულს, გაქურდვულს და თეთი შექ-მელებულს-კი ბეგრის ხარჯისა და მწუხარებისავე და იხსნის. ღირიბა შურის ვაჩენილი სენი და სტეკიარი, მეტადრე ვადამდები, მართალია, არავის დაინდობს, თუნდა მილიონის პატრონიც იყოს, ხოლო მილიონზე-მ ხად არის ჩვენში.

ასე და ამ სახით, ვეცადით და ვა-ვანჩილი ვეითლი საქმე, ვავარჩიოთ ცეცხლი მაღლისა, რომ მისმა აღმა-გააშუქოს და ვანათოს ჩვენი ქვეყ-ნა. თუ ჩვენ თითონ არ ვეცდებ-ნებო, სხვისი იმედი ვეკუროდა, არის ვავარება. მართალია, ვაქურდვულნი ვართ და მხოლოდ მკვირვადნის აქვს ჩვენში ვაქურდველი ლეკმა-პური, მაგრამ კიდევ უნდა ვავარჩიოთ იმისათვის, ვისაც თითქმის სულ არა აქვს-არა და იჩიობა სიღარიბით და ხელ მოკლებითა; უმეცრებით და უგუნურებით იღებულ უფარვის ბი-ნისა და ქუქუქით, ვანაწყვეტელის თავ-აღებულის ვაფთო, ზოგიერთი ასათს თუმანი შემოსავალი აქვს, ზო-

ვი ათას თუმანით ვაქურბს, ზოგი ათას კობლით ღილს იღებს, 1000—5000 მან. ვამაგირი აქვს. ყველამ რომ მანათელ კაბეიკი ვადანდოს, დიდი ფული შესდგება და საქმე-რის წამლობისა და მკურნალობისა ვესხედ და დავგება და არა თუ აფთ-აქები, არამედ ქსენონები და სამკურ-ნალეობი დაიპირებენ. თუ იღებენ ერთს ჩვენს ღილს მეფეს ყველაზე-ქონდა ქსენონი და დაპირებული, მე-რე ისიც როდის და რა დროს, ნუ თუ ახლა-კი ცოტაოდნად მინც ვო-ნება-ვამოყვებულხარ ერს, ცნობი-ერებაში ვავარჩიოთ ხალხს უნდა ვა-უქურდეს თავის თავის მოვლა. უმეც-რესობა, უფრო ვანათლებული ვაგე-ბული ცოდა ვაღილის მკოდენ და ვანებეთა-კი და დამაინობითა-კი წარ-მატებული მოვალე ითაას ასეთი სამა-ღლი საქმე ერის შემწეობისა და არ უნდა ვამოუტყდეს თავის უმეც-რეობისა. და უმხნეობის ვასამართლე-ბილად ასეთს უმნიშვნელო ფრავებს; ველოცობათი საქმე არ ვავადნება, ქვემოქვეყნებში შური არ გათვლი-ხებნაო. ვინც ამას იტყვის, ის უარ-პყრის სახარებას, ქრისტეს მაღალ-მცნებას. მაღლი მატლად ვადამეცევა მხოლოდ იმის, ვინც სამადლო საქმეს თეთი მაღლისათვის-კი არ ეწევა, არამედ თავის გამოჩენისა და ვანი-ღებისათვის, ვინც სამადლო და ქვე-ყნის სასარგებლო საქმისათვის ვა-ღებს ვესებს, კერძო ბანდირებას მის-დღებს.

იქნება ყურადღებაც არავინ მიავ-ციოს ჩვენს აზრს და სთქვან, საქმე ვამოღლევი და ღაბე-ყარც ვადე-ბო, მაგრე არა ვაქეთვდება-რე, მაგრამ მე მინც ვგონებ, ბოლოსა და ბოლოს საქირო შეიქნება ზრუ-ნე ამ საქმისათვის.

როსტომ ვაფრული
არჩმანანი
სომეხთ დღევანდ-მზრუნველებისა

გ. ზ. «Ноб. Огоз.»-ში დაბეჭდი-ლია დიდი გულ-მზურავლებით დაწე-რილი წერილი სომეხთა დღევანდ-მზრუნველების არჩევნის შესახებ. ეს არჩევნები ყოფილა კვირას, 19 ივნ-ის. დღევანდ-მზრუნველების ვა-ლია, თვალ-ყური უყვანს ტფილისის სასულიერო ნერსესიან სემინარისა და ამ სასწავლებლის მეცხრედი შე-საფერნი აღზარდის სასულიერო კა-ცი და ვანიერნი პედაგოგები სავე-ტელისი სამრევლო სკოლებისათვის. ნერსესიან სემინარის საქმა შემდე-ბაც აქვს და წელიწადში რამდენსა-მე ათას თუმანს მხარჯავს. მისი ბე-რე, როგორც ბუდი სასულიერო ვა-ნათობებისა და სწავლა-აზრდისა, დღემდე ძველ დასა-ქონდა ხელ-ში, იმ დასს, რომელიც, ავტორის სიტყვიტ ვმსახურებოდა მხოლოდ ძველებურს, დახავსებულსა და და-ობრულ აზრებს, ვთავანებოდა ძველს პრინციპებს უმოკლარობა-უშოქმელო-ბისა ვანიერის ვამოაფხიხილვობისა და რომელიც წინ ვიღობებოდა ყო-ველს ახალს აზრს, ყოველს წინ-და და გულ-წრფელს საქმეს ქვე-ყნისა და საზოგადოების ქეშპირების სასახურისის, ძველს დასს კარგად ვეუყრებოდა მხოლოდ ის, რომ ნათ-ლებლობით, ნაცნობობით, ეწარმოე-ბინა მკედარი და უსიკაცბოა საქ-მეები და ამ ვეარდ საზოგადოება-სკულოდა ვამუღმებულს ძილს და

ბურანში, უმეცრებასა და ვაუგებო-ბას. ცხადია, რომ ამისთანა ვარგებობათა შორის ვანდა მოწინააღმდეგეთა და-სი, დასი ახალგაზდა მოღვაწეთა, რომელთაც გულითა და სულით უნ-დათ სამსახურს ქვეყნისა და რიაც შეეწეეთ ქალღისა, ქუე-ვანებაც უტყობი და სურვილიც მათი წინ-დაა, ან ვარგისა და სწავლა-სა-უღმართო, უადამიანო ზრახვას მოსე-რებულნი.

ამ სახით არჩევანებზედ შეიბრძო-ლა ორი დასი. ძველს დასს, დასს კონსერვატორებისა, რომელიც ვაგერ-ნახებარ საუყურებო თითქმის, რა-გობაც უნდა ისე ატარებოდა სო-ფელს საზოგადო საქმეებს, რომელიც მეთაურობდა ყველა დაწესებულებ-ში, ძალიან ვაუჭურდით და უნდა-ლით ვადელო როგორმე არჩევანები სიტყვებამდე, რათა მომხდებული-ყო იმ დროისთვის. მაგრამ ეს ვან-ზახება არ შეესრულა. ახალგაზდა დასმა, ოპორტუნად იმისთანა ოპორ-ტუნა-კი არა, რომელსაც არც აზრი-ს ვეყოზა რამე, არც ფაქრისა და საქმეთათვის მზრუნველობა ვულ-შემადკურებისა, ვანიარჯვა და ბრწყინვალედ-კი ვაიმარჯვა სიმბე-ლის მომხრეთა დასზედ.

დიად, დრომ მოიტანა, ახალგაზდა დასი ვანდა და ვათა ზვირთებისა წულევა ძველი დასი. ვათა სრობლას ამ მოსწონს სულის შეხმუთველი შაერი, ზღუდენი დაბრკოლებისანი და ვამაყვარობისანი და ამავის წარ-მომადგენელნი, რომელნიც თავი-ანთი კერძო ვეითლ დღობს საზოგადო საქმეზედ აფურცდნენ, თეთიანაც ვამეხსენებო პირი დაუ-ლიათ და ვინც იმათვე ვადავ, იმა-თაც შოშიებით დღებულს პირს უვებდენ ნათიშობობით, უნდა ვას-ციოდნენ საქმეს, უნდა ჩამოხსნოდ-ნენ საზოგადოების მეთაურობას.

სამთი ახალგაზდა დასის ვანჩისა, ასრებობისა და ვამეტეციებისათვის დი-და აქვს: ნერსესიან სემინარიაში ძა-ლიან ნაკლებად ამაჯობებდნენ სწე-ვლის ახალგაზდანი; ვინც ათავებდ-ნენ, ისინი მეტად უფარვისნი, ყვე-რლან აზურად და მასხარად ვადებუ-ლნი იყვნენ და არა ეტყობოდა-რა სიცი-ცობისა, ქვეყნის სასახურ-ისის სტრუქციისა. ვამწავლებელნი იმ-დენად შეუფერებლნი იყვნენ, აღზრდელნი იმდენად ზე-ვანუეთი-არემულნი, რომ მხოლოდ ეს იკად-ნენ როგორ ამათ და აბოლი-და“ როდის სთქვან. რაც მოწო-დებდა ჰქონდათ, იმას-კი იოტის ოდ-ნადაც არ ემსახურებოდნენ. დასს-რადიც, თეთი სემინარისი შერნა-ყოვლად უფარვისია, დიდის ხანის შეუყურებელი, მოწვევები ქუქუქანი, უსმულ-უქმენი, რიგინად ჩაუტყმულ-დაუხმურდნი და ს.

შესაძლო-ლა იყო ამავების მოთ-მენა კიდევ? შესაძლო-ლა იყო მოთ-მენა იმისთანა ყოფისა, როდესაც სემინარია თავის წეს-წყობილებით თავის მასწავლებელ-ამღრზედოთა სწავლებივს ფიზიონომიით, უფრო იმეტრების კოლეგიას ჰვანდა, ვიდ-რე ორიგინალ საშუალო სასწავლებელს? რას ვეცდებოდა, არ შეიძლებოდა მეტის მოთმენა და იმ ახალგაზდა დასი ჩაჩარა არჩევანებში.

ბურჯაყის ყველაფრის ხელის დაფარე-ბისა და სინერგის მოყვარეობისა არჩეულთა სიაში ვერ ვხედავთ ვარ-დევ ა. იონცინანს, არა ვანჯი-რედაქტორს, და კონ. ბებუთა-შინისს. ამ მუდმივ კანდაღებთანა მო-ღილის ეკლესიისამ კანძმის, რამეც იყო საქმე და მიიმდნენ, კენჭი არ იყარეს.

ერთად-ერთი ს. სანადარიანი, რედაქ-ტორი „ნოროდარისა“ იქნა არჩე-ული ავღობრის ერთს ეკლესიაში და იმის არჩევანის შესახებაც პრა-ტულია წარადგინელი, სანადარიანი ხომ მომხრეა ყოვლად ბნელის, ყო-ვლად კონსერვატორების აზრებისა. რა ამავანია? სადაა არჩენი მამის ყოვლად ძლიერი ბუნებახისი, რომელთაც ხელთ ეტყობა დღემდე სომეხ ყველა საზოგადო საქმეში, სომეხის უმნიშვნელო სკოლად დაწვეული ვინაწინამდე? დარად არ არიან. მომინდა და ვერბნი და-მსხვრეული იქნა.

ასე ვათავად, ასე ბრწყინვალედ დამთავდა ბრძოლა ორის დასისა.

ამ ცხების პატრონების ბედნიერე-ბის სასავეროდ უტყვობა გლეხბე-ბისათვის-კი ამ ზაფხულს სისამოგნო არ არის ამაღენა ცხების ვამრავლ-ე. მა. როგორს ვენებათ, რომ ყოველ სო-ფელში მოიპოვება ისეთი კაცი-რავ-ლიანი სახლი, რომ კარგად შეუ-ძლიან 2000—3000 ცხების ვაგუნე-ბა, მაგრამ ამავე სოფელში უმარ-ვლესობაც არის, რომელსაც რქიანი საქმეებით ან სულ არა ჰყავს და, თუ ჰყავს, ერთი-ორი ძროხა და იმითი პატარის სულს, იმითი ისეღებეს პირს რამდენიმე ოჯახის წევრი. ესე-ნი სომეხი კონსერვატორებიც, ეს

მეცხვარეებისაგან. ისიც ცხადია, რომ ვარი ჩვენში როგორც საზოგადოდ საქართველოს სხვა-და-სხვა ადგილას მიწით საზოგადოების საქმე მრეტი უს-ლო-მასწავრო-საფუძველედ არის დაწვეერიბული და ვაგუნევიბოლო-ბის მიზნით ტყაობით, შერ ჩემო-ბით და მე-მინდაობით საზოგადოებენ-ამოკლავ ცოლად ვქრია საქმეობისა ღ ამა ყოვლაც ცხების ვამრავლებამ ძა-ლიან დაამვირა აქეთ სამოვარი ბიები, სადაც ამ ათი-თუნხმეტის წლის წი-ნედ ასხედ ერთს ქვილისი ახილენენ, სანადარისა; დღეს 10 მანეთზედ მეტად ჰვანობს და მინც ხეირიანის მითს შოვნაც არც ამ ვსად შეიძ-ლება. ზოგიერთმა სოფელურად ცხების პატრონს მემოზობენ არამც თუ მძიმე სახალხოთ არამედ სრუ-ლილად ნება არ მს-ცხის სოფელად ცხების მორეკვისა, რადგან ცხების ვეფხა და პირის ისე ვაწვევ-რა მთა-ში ბალახის ძირი და ისე დაამეყრა მაღლის ქუთი შემოსილი ფერლე-ბი, რომ ვიყავ თითო ძროხა ჰყავს, იმისი მოძოვებაც აღარ შეუძლიან; ზოგან ცხების ვეფხა მწკნით მოსი-ლი მთები სულ ხახუ-ღარანტებად მქცია და ნიადაგ მაღლის ძირი აღარ ვაჩნია.

ამ მიზეზების გამო მოსილი გლეხი უსამოგნება. ჩხუბი, თავ-პირის მტყუარე და ბოლოს სასამაროში სიარული და ცუდ უბრალოდ ხარჯ და მოცდენა. მინც და მინც ზამთ-რისგან ნასიამოვრებ მემცხვარეობთ არც ისე ძლიერ საწუგრობი მაინ-ნათ ეს ზაფხული. აგერ დღეს თბილისი 18-ია, რომ მატყლის მიყი-ველი არავინ სჩნა. ამ დრომდე მატყ-ლი ვასაყიდა არა დროს არ დაჩარჩეო-ს. თუცა თითო-ორიოა ვაიმეცხვარ-ჩარ-ჩები, ვაქებრი მომბახდნენ, დღესაც დახანკელებლნი არიან თავთან აგერ-ტების დღემდე *). და ვარცლე-ბენ ხალხში მისს, რომ შარშან შე-მოღამის მატყლი ლიერი ვიზარ-ლეთ, რადგანც საზღვარ გარეთ მატყლის მახანდა ძლიერ დეკოა. ამიტომ ვინაწდელ ფსის მიცემა აღარ შეგვიძლიანო, (წინად იძლეო-და რ—მ მანათამდე ფუთში).

ხალხი ვერ ვაგრად სდგას და ისეც წინადადებს ფასს სომხებს, მაგრამ ცოტა შოგინდობდა ტყება ხომლე, აქვც ჩარჩები ვერ 4 მანეთზედ მეტს არავის აძლევენ და შეიძლება ერომა ვაქურდვულმა ვინმემ ვაქურდოს ამ ფსად და ყველა ძალა-უნებურად უნდა დემოკრიბოს მისნი ასეთს უსარგებლო მახანდას. ან-კი რას აჩქარებდნენ აქაური ჩარჩები, რისა ვინაწათ? ვინ მოვა აქ შემეცლებე-ლი? თუ ვინმე მოვა და ჩარჩები აქ დახვდებიან ასეთის სიტყვებით: ჩვენს საქმეს ნუ ვაფუძველებ, ერთ-მან ვეკონდა, ჩვენ 4 მანეთი ვა-ღლით, შენ ერთი ამაზიკ მოუმატე და ხალხი ლოცვის დაგეწყებს, მტკ-იძლეოთ ამავით.

ერთი ამავით. ამ შერის წლის წინდე ერთმა კობელმა ოსმა თავისი ქალი ოხს სხვა-და-სხვა ენის ქმარს მიათხოვა, სასკოდელი (ურათი) ორი-ვე სასიძოვანე წინადადეგ იღო და როდესაც ერთმა სასიძოვანემა ვჯარის-წერა მოინდომა, მეორე სა-სიძოვნი იმ დროს თავს წაუდა. სა-სიძოვნი იმ დროს აყლი-მავალი და სასა-მართლოში ვაწვევა-ვაგოწვევა ჰქონდა, არამ და ერთობა აქვთ სხვებთან.

მაგრამ სიმამრი კი თავისთვის არჩე-
ნით ატარებდა ღრის ორგან ანაღ-
ბის ურათით, მასწავლებელს კი სიძეს
იბას ეფუძნებოდა, მკ მოკავშირე და
ქალი სხვათა ნდობიერობაში. ამგვ
მაგალითისთვის მიუხაზინა ერთს ქა-
ლის მემკვიდრეობა, რომელსაც
აქ საკუთარი შთაბეჭ. თავისი ერთად-
ერთი შთა ამ კეთილშობილს მემკ-
ვიდრეობს ორს სხვა-დასხვაფერის ქარ-
ხედ გაუთხოვებია. ოსმა თუმცა ქა-
ლი ვაჟთაგან ოსს ქმრებზედ, მაგ-
რამ გვარის წერა-კი მართო ერთ-
ზედ მოახდინა. ამ პატივ-ცემულს
მეხატონეს კი საკვირვალად მოუხერ-
ხებია ერთს მისი ორ მოკავშირეობის-
სათვის მიუყვამ. ეს შთა იჯარით მიუ-
ცლი ერთის მონაწილეს ერთის შენ-
კლი მოხვედრისთვის სანატრიოსოა წყ-
სით და გამოურთმევიანსაჲთა სასიდე-
ლო, მერვე მონაწილეს იმავე გაქ-
რავებულის მისისა უფრო შეძლე-
ბულის გუდასაყურისათვის მოქმად-
ვებია იგვე შთა და ამ უკანასკნელ-
საც ისეთისავე წესით მიუცია პირო-
ბის. ფსი ორივე გამჭირავებულს
ორივე მოქირავებულს უკვე ხელთა
აქეს და ეს ნაქირავები მთელ ისეთი
მცირე არის, რომ თითო მათგანსაც
ერთ დაქმნაყოფილებს, რადგანაც
თითოს 3000 სული ცხვირი ცუკო-
ლება. ნატარის ქალღმერთი ორი-
ვე მხარეს გარბია თუმცა ბევრი უწე-
რიათ, თუ ვინმე პირობა დაარჩევს,
მაგრამ რა უნდა ჰქნას ამ ღრის
ცხვირს პატრონებმა, როდესაც მთე-
ლი ყველგან დაქვრივია. მისი ქირთ
აღმწერა ის არიან შეწყუბუნებულნი,
რომ ხან ერთი დადის საჩივრულად
მემკვიდრესთან ტფილისსა, ლუბოში
და ფსანსაჲრში და ხან მეორე. გამ-
ჭირავებულს მართო ამ სიტყვებით
ანუგებებენ ამ ორივე მოქირავებს:
Вышло недорозумѣнїе ვითომ და
არ ციკლით, თუ ისიც ვაჭარებუ-
დაი. კი ნუკეშია, ღმერთმანი...
კალის წერა.

ა ზ ვ რ ა
(შეზღვევა)

რაკი ოსმალნი დარწმუნდნენ, აჭა-
რელნი ახლა-კი ნამდვილად გაათარ-
დნენ და ერთგულნიც გახდნენ ჩე-
ნია, რაკი ოსმალთ აშკარად შენი-
შეს, რომ ეს ერთის სისხლის ხალხი,
ერთი ენისა, ერთის ქვეყნის ბერი,
ერთი წეს-ჩვეულების და სარწმუნო-
ებისა ორად გავყავით, ერთმანეთის
შეგავჯავრდა და ერთმანეთის სისხ-
ლის მშველად ვაქციეთა, იფურქავს,
რომ ახლა-კი ადგილი იქნება აჭარე-
თისა დახმარებით ღმერთმანობით
გავითარებოთ საქართველოს დაწარ-
ჩენ ვიდრეღმთაჲც, ძმას ძმისთვის
ხანჯალი ვალესნიათ, ერთის ერის
ხალხი ერთმანეთს ვაქციერთათ და
მერე მთელი საქართველოც დაგიმორ-
ჩილოთა. არც შესცდით ანგარიში:
აჭარელთ დახმარებით დაიჭირეს ჩაქ-
ვი, ქობულეთი, კინტარისი სთბა
1771—1795 წლებში და ამათის მე-
ოხებითვე მოახერხეს მათი გაათარო-
ება. მაგრამ ამჟამინდ, რომ ახალი გა-
თათარებულ ქართველებიც ხშირად
დალატობდნენ ოსმალთაგან, ვაცხარე-
ბულ ომის ღრის თავიანთ მოძქე ქა-
რთველთ ბანაკში გადდიოდნენ და
ოსმალთა წინააღმდეგ იბრძოდნენ

*) იხ. „ივერია“, № 79.

მწერდაო. ასე მიაზო ეს გარემოე-
ბა სოფელ აუჯველ 120 წლის მო-
ხუცმა ქმეჩარაქიმე.
ოსმალებმა მთელ უბოვეს წამალი
ამასაც და საქმე იქამდე მიიყვანეს,
რომ „გაგუშომატ“-კი გაიანგეს და
აჭარელი ხშირად თავისუფლად აბე-
ზღვდნენ იმ მოძქეს, რომელიც-კი ოს-
მალთა წინააღმდეგ ვიღვლებდა რასმე
გულში და ან წინააღმდეგობას გა-
ჰხვედა და სდემ და გამოაცხადებდა.
უფრო ბევრებმა და აღიებმა დაუწყეს
ერთგულობა მთავრობას; ამიტომ ოს-
მალებმა მთელ აჭარის გამგეობას თავი
გაანებეს და მთელი ეს მხარე ბე-
გენსა და აღიებს ჩაბარეს, ამათ მი-
ანდეს და ყოველის თემისა და ხეო-
ბის გამგეთ თითო ბეგი და აღია გა-
ნაწესეს. ყოველივე ამათ ნებაზე იყო
ახლა. ოსმალთ აღარაფერს საქმეში
აღარ ერეოდა. ქვეყნის მართვა-
წეს-წყობილება, კანონმდებლობა,
წეს, ხარჯის გარდახდა, განაწილე-
ბა, გზებისა და ხიდების კეთება,
სულ ამათზედ იყო დამოკიდებული.
ყოველს ბეგს თუ აღიას ხელში შერ-
ჩა თავის საბეგოსა და სააღიოს გამ-
გეობის უფლება მემკვიდრეობით. ცი-
ხე-კოშკების პატრონობაც, რასაკვი-
რველია, იმათ ენებოდა და 1850
წ. მთლად ჩამოერთვათ ეს უფლება
და ყოველივე მათი საკუთრება სახე-
ლმწიფოს საკუთრებად შეირცხა.
იმავ თავითვე ოსმალებმა დაუწყეს
ყადებისაგან შემდგარი „მეჯლიში“ ე.
ი. სასამართლო, რომელშიაც ყო-
რანს* თანხმად არჩეულდნენ ყოველი
საქმისა და საჩივარს, ნაძეტურ ცოლ-
ქმრობისა, ნათესაობისა და სასული-
ერო უწყების შესახებ. უმეტეს ნა-
წილს საერო საქმეებისასც მეჯ-
ლიში არჩედა. ვინც მეჯლიშის
გარდაწყვეტილებას არ დასჯერ-
დებოდა, შეიძლოა, საჩივარი და-
თუბის მყოფითან გადაეტანა; თუ
იმის განაჩენსაც არ დაჰკახულ-
დებოდა, მერე შეიხულ ისლამთან
უნდა ეჩივლა. „მეჯლიში“ შესდგე
მოდა ოთხის კაცისაგან, უმეტესად
სასულიერო წოდებისას ირჩევდნენ
ხოჯებს, და ამ არჩევლთ სახელით „გა-
დო“ ეწოდებოდა. წინად „მეჯლიში“
ქრთამის აღების ძროგი მისდევდა;
ქრთამს იყოფდნენ ყადები და ბეგე-
ბი და ამის გამო დიდი უსამართლო-
ბა იყოფო, ვეთამოა დრეგონსელმა
ხოჯამ მახაცყებდ.

აჭარის ბეგები რაკი პატარა ძილ-
დნენ ჩივილებს ხელში, მთელ ეს
გათამაშდნენ, რომ ერთმანეთსაც და-
უწყეს დეწა, ხოცვა და ელტეა-ერ-
თის ხეობის ბეგი ებრძოდა მეორეს,
აღია ვიდრეზობდა და ცხნებებოდა აღი-
ას და იყო მათ შორის განუწყვეტელი
შერი და შტრობა, ასეთის სადვიდარა-
ბო საქმეების გადაწყვეტა და მერე ორი-
ბეგმა მოხსუბარ-მამოუთაროა პირო-
ველად ადგილობრივებ ჰხრხნებოდა,
მაგრამ გაიდა ხანი და ასეთი სასტი-
კი ხენი ვინ გახშირდა და ისე გამწ-
ვდად შევიდა და შტრობა, რომ მთელ
ოსმალელები ჩაერიდნენ. მიინც ხმას
არ სცემდნენ, უყვებდნენ და კიდე-
ვაც აქებდნენ, სანუქრებსაც-კი უგ-
ნადდნენ მთავრობის წარმომადგე-
ნენდნი. ოსმალეთს აჭარაზედ ხარჯი
უფრო ჰქონდა და აღებით-კი ვერა-
ფერს იღებდა. შემდგომ და შემდგე
აჭარელთა ერთმანეთის ელტეა-წყე-
ტამ ოსმალნი ერთობ დააფიქრა; სა-

განცხადებანი

ამა წლისა 1-ს იენისიდან მალა-
ზია და სახელისნო, რომელიც იმ
ყოფება გოლოვინის პროსექტზედ,
ტიტრების სახლი გადამაქეს ფრან-
დანიის სახლი, მიხილის ხიდზედ,
რომელსაც ეწოდება: „Фабрика го-
товлю обшуй А. Н. Парсладано-
ва и К“ ტერ-ზაქაროვის ხელმძღვ-
ნელობით, ამიტომ ვაჭარებ შევცტუ-
ბინო ბბ. ნიადაგ ჩემს მუშტრებს და
იმედ მიქეს არ მიაყვლებენ თავის
ყურადღებებს.

უმორილესი ტერ-ზაქაროვი
(3—1412—1)

ავკალის ქუჩის დასაწყისში, ნიკო-
ლოზის ქუჩაზედ, საგინაშვილის
ქვრების სახლი, № 21, აფიერის*
რედაქციის გვერდით, პირველ იან-
ვრედ იძლევა ქირთ საჩადო თა-
ვის გამართლობით ანუ გაუმართა-
ვად. მსურველს შეუძლიან ფასი ჰკე-
თონ „ივერიის“ რედაქციაში მაქსი-
მალ შეარაქეს.

(10—10)

ქმე იქამდის მიაღწია, რომ ოსმა-
ლეთის მთავრობამ აჭარა დამანა-
შავათა ბუდელ გადააქცია, და
ვინც კი ოსმალეთში დაშავდა
რასმე, აქეთკენ უკრავდნენ თავ-
სა. რამდენსამე ხნის განმავლო-
ბაში, ოსმალთა მიუხებოთ ეს მხარე
გაიგოა იქამდე დასახველად გამოე-
ზენილ ყინაღებით. ახლა ამით იწყეს
ხალხის ძარცვა, ხოცვა და ელტეა-
დებოთ ყოველივე წესი და რაკი,
წახდა ძველბუერი ხენი და პატრო-
ნება.

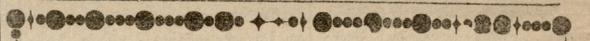
ოსმალთ ქართულ წიგნებსა და
ენისაც თავის დროსვე მიაპყრეს ყუ-
რადღება. ქართულის ერის და მწი-
გნობრობის წინააღმდეგ მოღებმა და
ხოჯებმა დაიწყეს ბრძოლა. ტრაპი-
ზონისა და სტამბოლში ნასწავლო-
ში ხოჯები „ხაფიზიანც“ ეურნალის
ზეპირად მკოდენი სასტიკად სდევ-
ნიდნენ ენასაც და წიგნებსაც, ჩვენ
ათათები ვართ და არა ქართველე-
ბო, სჯულიც თათრული ვაქვს და
ენაცა და წიგნი თათრული უნდა
გვეზინდესო, ამზობდნენ ისინი. ე-
დეთ, რომ ქართული დაივიწყეთ
და ის ენა ისწავლოთ, რომელიც
ღმერთს ენა და რომლითაც ლაპარა-
კობდა ჩვენი მუშაბერიო. ქართული
წიგნებიც ან დასწეთ, ან წყალში
გადაყარეთ, რადგანაც უშუშინდურიო.
ნელა-ნელა ამ საშინელმა ქაღატებამ
თავისი მწურე ნაყოფი მოიტანა: ბეგ-
რმა ქართული სულ დაივიწყა, თავი-
სი დედა-ენა უგულვებელ-ჰყო და წი-
გნებიც დასწვა. ეს არის მიზეზი, რომ
ქართულის წიგნის ჭხელ-ნაწერის სხე-
ნება თითქმის აღარ არის აჭარაში.
მოსწრებულნი აჭარელი ამზობენ,
რომ ბევრი ძველბუერი წიგნი დასწ-
ვა ხალხმა, ძველბუერი ნივთი ვაჭა-
რო და გადაშენაო. ძველ წიგნებს,
დამაბულ წიგნების აზრებს და სხვა
ამისთანებს დღეს ჰპოვებოდნენ ნაეკ-
ლესიარებს ახლოს. ლივანში ამის
წინად იპოვნეს მწიფის თხრის ღროს.

ბ. ბ.
(შემდგე იქმნება)

**ჩემს ახლად დაარსებულ
„ივერიის“ სარდავში**
(გოლოვინის პროსექტი და კრუსმეტერის ქუჩა, სახლი დო-
ბრესნიკისა № 1 დ 18)
ისყლდა ნამდვილი კახური ჩემსავე საკუთარის ეწინებების ღვინობი,
სოფ. ყვარლისა და რუსისპირიდან ჩამოტანილი. დავაპ-სე იმ აზრით, რომ
როგორც ადგილობრივი, ისე კავკასიის ვარსკვლავი ვატანელ იქმნას და ვაე-
რცხვლად ნამდვილი, მუშრეველი კახური ღვინო. ღვინო ისყლდება ნარ-
დალად და წვილ-წვილილად.
ბოლო ღვინო ჰქონს 15 კაბ. 60 კაბაჲმდე, ვეღრო თერთმეტ აბა-
ზიღვან რვა მანეთამდე.
თავ. გოარგი მუღაქსეილესი მე ჰაჯაჲსაჲ
(6—1324—4)

დ ა მ ზ დ ე ე ე ი ს ა ზ ა გ ა ლ ე ბ ა
„ი ა კ ო რ ი“
(ღ უ ზ ა)
შუბალსაგ და მტკავებულა 1872 წელს.
რომელსაც ძირითადი თანხა 2,500,000 მან. აქეს,
გარდა სათადარიგო ფულისა.
დაზღვევა სოცოცხლისა.
ამით აცხადებს, რომ მის მიერ მიღებულ დაზღვევა სოცოცხლისა
განსაკუთრებით სასარგებლო პირობებია იმ შემთხვევისათვის,
როცა შრომა აღარ შეუძლებათ. დაზღვეულს მონაწილეობა ექ-
ნება ავრთვეც საზოგადოების მოკვებაში.

დაზღვევა ხანსხლისაგან.
მიიღება ყოველნაირი მოძარკისა და უძრავის კონების დაზღვევა
ცეცხლისაგან აგრეთვე ზღვით-მდინარით და ხმელეთით წყალ-
ქაშობისაგან დაზღვევის საქონლისა.
წესები, პირობები წერილობითი და სიტყვიერი მოლოპარაკება
განეზარება მსურველს ტფილისის საზოგადოების გამგეობაში,
რომელიც დღეგნითაც კავკასიის მარსხლისა და იმყოფება ბარო-
ნის ქუჩაზე, კლოვინის სახლი, ანუ თეთი საზოგადოების
აგენტის ოფისსანდრე პეტრეს ძის ზავრიფისაგან; რომელიც დგას
ველიამინოვის ქუჩაზე № 2. (50—1234—20)

„ივერი“
ამ 1894 წელს გამოდის ყოველ-ღვე, გარდა იმ დღეებისა,
რომელნიც ზედ მოსდევენ კვირა-უქმეებს. ფასი გაჩეთისა:
12 თვით... 10 მ.—, 6 თვით... 6 მ.—,
6 თვით... 5 „ „ „ 5 „ „ „ 5 „ „ „ 5 „ „ „
10 „ „ „ 8 „ „ „ 75 „ „ „ 4 „ „ „ 4 „ „ „ 75 „ „ „
9 „ „ „ 8 „ „ „ — „ „ „ 3 „ „ „ 3 „ „ „ 75 „ „ „
8 „ „ „ 8 „ „ „ 25 „ „ „ 2 „ „ „ 2 „ „ „ 50 „ „ „
7 „ „ „ 6 „ „ „ 50 „ „ „ 1 „ „ „ 1 „ „ „ 50 „ „ „

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლით.
სოფლის მასწავლებელთ „ივერია“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან.
ტფილისის გარე მცხოვრებთა უნდა დაბარდეს გაჩეთი ჰემდგეის ადრესათ:
Тифлиси. № редакция „ИВЕРИ“
თუ ტფილისში დაბარებული გაზეთი ტფილისის გარეშე ადრეს-
ზედ შესცვალა ვინმემ, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანა-
თი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—ორი აბაზი.
თუ თვის განმავლობაში დაიბარა ვინმემ გაზეთი არა მთელის
წლით, მას მხოლოდ შემდგეის თვის პირველ დღემდე ავგებუნე-
ბა. განცხადება მიიღება გაზეთის რედაქციაში.

უანი განცხადების დასაბამად
ა) მეთთხუ გუარდელ თათო ვურ სტრაქიანა—8 კაბ., პირველზე—
16 კაბ. ბ) სოფელ უკანსკელა გუარდელ—30 მანათი, ხოლო პირველი
გუარდელ—60 მანათი. რჩეუი სტრაქიანასაგან გამოაჩენარაჰუბა ამის კე-
ლაშაზე, რამდენს ადგილსაგ დაჯერდ 25 აბა გაჩეთის ტექსტისა.

ხელ-ნაწერები, წიგნები და კორესპონდენციები რედაქციის სახელობაზე
უნდა გამოიხატონ. ხელ-ნაწერები, ან საგზებით მწიფობით, თუ საკითხები მი-
თხოვს, ან შეიძლება, ან შეიწურებულ იქნება. ხელ-ნაწერს, რომელიც და-
ბედილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონმა არ მოითხოვა,
მერე რედაქციას ვეღარ მისთავს.

არა-გვარს მიწინა-მოწინას დაუბეჭდედ ხელ-ნაწერები-
სა და წერილებების შესახებ რედაქცია არა ჰქონს უფლება.
პირისპირი მოსალოპარაკებოლად რედაქცია თავისუფალი იქნება
ყოველ-ღვე, კვირა-უქმეებს გარდა, ათ საათიდან პირველ ათა დღ
და საღამომობით 6-ღდან 7-სათამდე.
რედაქცია იმყოფება: ნაგალოპარის ქუჩაზე, 21.

(10—10)